

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวិเคราะห์ถึงสถานภาพสตรี นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีผู้ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ไว้จำนวนไม่น้อย แต่มักจะเป็นการศึกษาที่แตกต่างไปคนละแง่มุม และคนละกลุ่มประชากร ในการศึกษาดังนี้ก็เช่นกัน เป็นการศึกษาวิเคราะห์มุ่งไปสู่การวิเคราะห์สถานภาพสตรีเฉพาะในสังคมเมือง โดยจำกัดประชากรที่ศึกษาเพียงในกลุ่มนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเลือกประชากรที่ศึกษาเฉพาะนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือกันนี้ก็ได้อีกศึกษาเป็นกลุ่มที่ศึกษาทางสาขาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

มูลเหตุที่การศึกษาดังนี้มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษา ก็เพราะถือนิสิตนักศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง มีความรู้และทัศนคติที่กว้างขวางกว่าประชาชนธรรมดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่านี้ อีกทั้งในสถานภาพที่ยังเป็นนักศึกษาอยู่นั้น สถานภาพและโอกาสทางสังคมยังอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน มีความแตกต่างกันน้อยมาก ทั้งในเพศหญิงและเพศชาย ตลอดจนเป็นกลุ่มบุคคลที่สามารถรับทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้มากมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างเป็นอิสระ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้งในอนาคตนักศึกษาเหล่านี้จะต้องออกไปเผชิญกับสังคมภายนอก และจะต้องมีครอบครัวที่เป็นของตนเอง การศึกษาทัศนคติของนิสิตนักศึกษา จึงมีแนวโน้มที่น่าจะสามารถศึกษาวิเคราะห์ถึงพื้นฐานของความคิดในสถานภาพของสตรี และแนวโน้มที่เหมาะสมในอนาคตนั้นว่า ควรเป็นเช่นไร

โดยพื้นฐานความคิดในการศึกษาดังนี้ คิดว่าทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อสถานภาพของสตรี น่าจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงปฏิกิริยาหรือการยอมรับในสิทธิสตรีได้มากที่สุด เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่ค่อนข้างจะอิสระจากครอบครัวและสังคมภายนอกพอสมควร ดังนั้น ในฐานะที่เป็นนักศึกษาน่าจะตอบคำถามตามความคิดของตนเองได้โดยอิสระ จะถูกเงื่อนไขและสถานการณ์ทางสังคมมาจำกัดขอบเขตของความคิดและทัศนคติน้อยกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต้องพยายามต่อสู้ดิ้นรนกับปัญหาส่วนตัวหรือปัญหาในหน้าที่การงานหรือปัญหาสังคมรอบตัว เงื่อนไขหรือสถานการณ์ทางสังคมเหล่านี้อาจจะ เป็น ปัจจัยที่ชักนำให้ เราไม่สามารถค้นหาปัญหาพื้นฐานและแนวโน้มของสิทธิสตรีในสังคมเมืองได้อย่างถึงแก่นแท้โดยธรรมชาติอย่างแท้จริง

เราต้องยอมรับว่าในสังคมไทยปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมือง สตรีได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการร่วมสร้างสรรค์ประโยชน์ในสังคม ถึงแม้จะยังไม่มากนัก แต่ก็แตกต่างไปจากพฤติกรรมในอดีต เกือบจะโดยสิ้นเชิง สิ่งเหล่านี้นับว่า น่าสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในสถานภาพสตรี ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับสถานภาพและบทบาททางสังคมของสตรี เพราะในขณะที่สังคมเปลี่ยนแปลงไป สถานภาพของสตรีก็เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน นับวันสตรีจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมมากขึ้นแน่นอน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงในสถานภาพและบทบาทของสตรีโดยสมบูรณ์ แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ มีเหตุและมีผลของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา นับว่าน่าสนใจที่จะติดตามดูความเคลื่อนไหวและผลของกระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้

นับตั้งแต่สังคมไทยได้เริ่มมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ก็ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ ที่ทำให้สตรีไทยเข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมด้านต่าง ๆ มากขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งถ้าจะสรุปถึงสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ กล่าวได้ว่ามีสาเหตุที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

(๑) การเข้ามาของวัฒนธรรมจากต่างประเทศ การเผยแพร่ของอารยธรรมตะวันตก เข้ามาในประเทศไทยก่อให้เกิดการตื่นตัวในกลุ่มสตรีไทยมาก โดยเฉพาะสตรีไทยในเขตเมือง และผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง การตื่นตัวในระยะแรกก็เป็นในเรื่องการแต่งกายและขนบธรรมเนียมประเพณี ต่อมาเมื่อข่าวสารการเคลื่อนไหวในต่างประเทศมีมากขึ้นทำให้สตรีไทยเริ่มตื่นตัว ประกอบกับสตรีไทยมีการศึกษาเพิ่มจำนวนมากขึ้น และบางส่วนได้รับการศึกษามาจากต่างประเทศ ได้พบได้เห็นความเสมอภาคระหว่างสตรีกับบุรุษ และบทบาทของสตรีในต่างประเทศมีอยู่อย่างกว้างขวางในแทบทุกด้าน จึงทำให้สตรีไทยหันมาสำรวจตัวเองและเริ่มรวมกลุ่มมีบทบาทในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

(๒) การขยายตัวของการศึกษา เมื่อสังคมเริ่มพัฒนาขึ้น ปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดในการพัฒนามาก็คือการศึกษา ซึ่งปรากฏว่าตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา ได้มีโรงเรียนต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาก ทำให้สตรีได้มีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้สตรีไทยได้แสดงบทบาทในกิจการด้านต่าง ๆ มากขึ้นโดยลำดับ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

(๓) การเปลี่ยนแปลงการปกครอง การเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปมีความตื่นตัวในด้านสิทธิและหน้าที่ของตนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งที่ให้สิทธิสตรีที่จะออกเสียงเลือกตั้งเช่นเดียวกับบุรุษ ทำให้สตรีมีความสำคัญมากขึ้น แม้ว่าสตรีส่วนมากจะยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของตนในระยะแรกก็ตาม แต่เมื่อการปกครองระบอบนี้ดำเนินมาจนกระทั่งปัจจุบัน สตรีก็มีโอกาสเข้ามามีบทบาททางด้านการเมืองการปกครองมากขึ้นด้วยการสมัครรับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่ในกระบวนการทางการเมืองโดยตรง

(๔) แรงกดดันและปัญหาทางเศรษฐกิจ ได้ผลักดันให้สตรีเข้ามามีบทบาททางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว สามีเพียงคนเดียวไม่สามารถทำงานหารายได้เพียงพอเพียงกับความต้องการจำเป็นของทุกคนในครอบครัว ภรรยาจึงจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านด้วย จึงจะทำให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

จากเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเหล่านี้ สตรีไทยจึงได้มีโอกาสใช้สิทธิที่ตนพึงจะได้รับจากสังคม แต่สิทธิที่สตรีได้รับนั้นยังเป็นสิ่งที่น่าสงสัยอยู่ว่า สตรีไทยได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกับบุรุษอย่างแท้จริงแล้วหรือไม่ และจะทำเช่นไรสตรีไทยจึงจะได้มีโอกาสใช้สิทธิของตนได้เท่าเทียมกับบุรุษอย่างแท้จริง มิใช่เป็นแต่เพียงความเท่าเทียมกันเฉพาะแต่ในคัมภีร์กฎหมายเท่านั้น

การศึกษาวិเคราะห์ครั้งนี้ ได้ทราบถึงทัศนคติของนิสิตนักศึกษาต่อสิทธิสตรีในแง่มุมต่าง ๆ หลายด้าน ซึ่งผลการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวจะได้นำกล่าวโดยสรุปไว้เป็นลำดับ ๆ ไปดังนี้

๑) ความหมายและความสำคัญของสตรี

ในทัศนะของนิสิตนักศึกษา มองคุณสมบัติของสตรี จำแนกได้เป็น ๓ ลักษณะสำคัญ ๆ คือ

(๑) สตรีคือผู้ที่ถูกสังคมกำหนดกรอบของพฤติกรรมให้ทำ หรือไม่ให้ทำในบางสิ่งบางอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่สังคมห้ามเด็ดขาดสำหรับสตรี คือ การคบชู้ชู้ชาย หรือการแสดงออกที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ทางเพศกับบุรุษอื่นที่มีใจสามีของตน

(๒) สตรีคือ มนุษย์เพศที่มีลักษณะทางกายภาพแตกต่างจากบุรุษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่สตรีสามารถให้กำเนิดทารกได้

(๓) สตรีคือ ผู้ที่มีความสามารถที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ทัดเทียมกับบุรุษ สตรีไม่ใช่ "ข้างเท้าหลัง" ของสังคมไทยอีกแล้ว

นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษา โดยส่วนใหญ่มองเห็นว่าสตรีมีความสำคัญต่อสังคมไม่น้อยกว่าบุรุษ เป็นผู้ช่วยสร้างสรรค์สังคมเช่นเดียวกับบุรุษ คอยเกื้อกูลให้บุรุษสามารถทำงานเพื่อสังคมได้ดี มิใช่สตรีมีหน้าที่แต่เพียงงานบ้านหรือคอยปรนนิบัติสามีและบุตรเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่านิสิตนักศึกษาจะเห็นว่าสตรีมีความสำคัญต่อสังคมดังที่กล่าวมาแล้ว นิสิตนักศึกษายังมองเห็นอีกว่า สังคมยังคงกำหนดกรอบของพฤติกรรมบางอย่างที่สตรียังไม่สามารถประพฤติปฏิบัติได้เช่นบุรุษ โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาดังกล่าวเห็นว่า สตรียังไม่ได้รับความเป็นธรรมไม่ได้รับความเสมอภาคทางสังคมมากกว่านิสิตนักศึกษาชาย จึงกล่าวได้ว่านักศึกษาหญิงให้ความสำคัญต่อสถานภาพสตรีมากกว่านักศึกษาชาย ยิ่งถ้าพิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจของนิสิตนักศึกษา ด้วยแล้ว นิสิตนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงเท่าไรจะมองเห็นความสำคัญของสตรีลดน้อยลงไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่านิสิตนักศึกษา จะยอมรับในสิทธิความเสมอภาคที่มีอยู่ปัจจุบันมากพอสมควร แต่ก็มีปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ที่ทำให้นิสิตนักศึกษามองเห็นว่า ความเสมอภาคที่มีอยู่ดังกล่าวถูกปิดกั้นจากสังคม เช่น ปัจจัยทางสรีระ ที่สตรีมีความอ่อนแอกว่าบุรุษ สตรีมักให้บุรุษเป็นผู้คอยปกป้องตน หรือปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ที่สตรีจะได้รับการสั่งสอนอบรมมาแต่เด็กว่าจะต้องเป็นคนอ่อนหวาน เรียบร้อย ซึ่งสังคมก็คล้อยตามกับการอบรมสั่งสอนในลักษณะนี้ ทำให้ความเสมอภาคของสตรีที่ควรจะได้รับจากสังคมถูกกล่าวอ้างให้ลดน้อยลงไป

๒) สถานภาพสตรีและบทบาทหน้าที่ของสตรีในสังคม เมือง

แม้ว่าตามตัวบทกฎหมายจะให้สิทธิและความเสมอภาคแก่สตรีเท่าเทียมกันแล้วก็ตาม นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ก็ยังเห็นว่า สตรีในสังคมเมืองยังถูกปิดล้อมด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้สตรีไม่สามารถแสดงบทบาทหน้าที่ของตนได้เท่าเทียมกับบุรุษ ดังตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การที่บริษัทส่วนใหญ่ในเมือง ยังคงให้ผู้บริหารในระดับสูงเป็นบุรุษ เพราะมีความเชื่อมั่นว่าบุรุษจะมีความสามารถในการตัดสินใจได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าสตรี หรือแม้แต่ในองค์กรของทางราชการ ก็ยังคงสงวนบางตำแหน่งไว้ให้เฉพาะบุรุษ เช่น ตำแหน่งปลัดอำเภอ

เป็นต้น หรือแม้แต่การที่บุรุษสามารถมีภรรยาในคราวเดียวมากกว่า ๑ คน สังคมก็ยังไม่คิดว่า เป็นการทำผิด แต่ในทางตรงข้าม หากสตรีมีสามีในคราวเดียวกันมากกว่า ๑ คน จะได้รับการตำหนิติเตียนจากสังคมอย่างรุนแรง

ดังที่กล่าวมาแล้วนี้ นิสิตนักศึกษาก็มองเห็นว่า ความแตกต่างระหว่างบทบาทและหน้าที่ของบุรุษกับสตรียังคงมีอยู่ แม้ว่าจะมีนิสิตนักศึกษาอยู่อีก เป็นจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่ามีความเสมอภาคของบุรุษกับสตรีในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม โดยภาพรวมแล้วสตรีในสังคมเมืองปัจจุบันนี้มีบทบาทมากขึ้นในสังคมทุก ๆ ด้าน และมีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ใหม่ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่ แต่ความพร้อมของสตรีที่จะเป็นผู้นำยังมีน้อย เนื่องจากสตรีส่วนใหญ่ยังยึดติดอยู่กับแบบแผนขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมดั้งเดิม ซึ่งไม่เปิดโอกาสให้สตรีได้พิสูจน์ความสามารถของตนเองมากนัก

๓) ทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ของสตรีในอดีตกับปัจจุบัน

เมื่อให้นิสิตนักศึกษาได้เปรียบเทียบถึงบทบาทและหน้าที่ของสตรีในอดีตคือ ประมาณ ๑๐ ปีที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ในอดีตนั้นสตรีต้องรับภาระงานบ้านทุกอย่าง ต้องคอยปรนนิบัติดูแลสามีและบุตร ไม่ค่อยได้มีโอกาสทำงานนอกบ้านเหมือนกับสตรีในปัจจุบัน ลักษณะดังกล่าวนี้แตกต่างกับบทบาทหน้าที่ของสตรีในปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัดเจน และนิสิตนักศึกษาเองก็มองว่า บทบาทและหน้าที่ของสตรีในอดีตนั้นไม่เหมาะสม สตรีควรมีบทบาทและหน้าที่เท่าเทียมกับบุรุษ สามารถคอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในอดีตนั้นสังคมไม่เปิดโอกาสให้สตรีได้ประพฤติปฏิบัติ เช่นเดียวกับสตรีในปัจจุบัน ซึ่งภาวะต่าง ๆ ก็มีผลผลักดันให้สตรีต้องแสดงบทบาทและมีหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะไม่สามารถประพฤติปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์เท่าเทียมกับบุรุษก็ตาม

กล่าวโดยสรุป คือ นิสิตนักศึกษา มองเห็นความสำคัญของสตรีในปัจจุบันมากกว่าในอดีต และมีความยอมรับในสิทธิเสมอภาคของสตรีมากขึ้น แม้แต่ตัวสตรีก็มองเห็นความสำคัญของตนและบทบาทหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น แต่ยังไม่สามารถประพฤติปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์เท่าเทียมกับบุรุษในบางประการ ซึ่งเนื่องมาจากปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรมที่ยังเป็นกำแพงปิดล้อมอยู่ ดังนั้นการจะช่วยส่งเสริมสิทธิหน้าที่และสิทธิเสมอภาคแก่สตรี สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ สังคมต้องเปิดโอกาสให้กว้างและส่งเสริมให้สตรีได้รับรู้ว่าตนมีสิทธิที่จะเลือกประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร

สังคมไม่ควรจะกำหนดกรอบพฤติกรรมของสตรี จนกระทั่งกลายเป็นการลิดรอนสิทธิที่สตรีพึงจะได้รับ นั่นก็คือสตรีควรจะยอมรับในสถานภาพและบทบาทของสตรีในปัจจุบันมากขึ้น ซึ่งความเห็นของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่มีทัศนคติในเชิงยอมรับว่าสตรีควรจะสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้เท่าเทียมกับบุรุษนั้น ถึงแม้จะเป็นเพียงกลุ่มน้อย แต่ก็สามารถแสดงถึงความแตกต่างในการยอมรับในสถานภาพและบทบาทของสตรีในปัจจุบันได้ ความแตกต่างดังกล่าว จะเห็นได้ชัดเจนมากในตัวแปรด้านสาขาที่ศึกษา โดยที่นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาเล่าเรียนด้านสังคมศาสตร์ให้การยอมรับในสถานภาพและบทบาทของสตรีมากกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนด้านวิทยาศาสตร์

๔) ทัศนคติต่อสิทธิเสมอภาคของสตรีในระดับครอบครัว

ตามทัศนะของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มองว่า ในปัจจุบันบุรุษยังมีสถานภาพที่เหนือกว่าสตรีอยู่ แต่ก็มีนิสิตนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าความเสมอภาคของบุรุษกับสตรีในระดับครอบครัวในปัจจุบันเท่าเทียมกัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรต่าง ๆ พบว่า ตัวแปรด้านเพศ อายุ ภูมิภาคและสถานศึกษา มีผลให้นิสิตนักศึกษามีทัศนคติต่อสิทธิเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรีในระดับครอบครัวแตกต่างกันค่อนข้างมาก โดยเพศชายคิดว่าบุรุษเหนือกว่าสตรีมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้กลุ่มอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี คิดว่าบุรุษเหนือกว่าสตรีมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ในขณะที่กลุ่มอายุมากกว่า ๒๒ ปี คิดว่าบุรุษเท่าเทียมกับสตรีมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ส่วนตัวแปรด้านภูมิภาค ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัดเกือบครึ่งหนึ่งคิดว่าบุรุษเหนือกว่าสตรี และมีสัดส่วนสูงกว่าผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและตัวแปรด้านสถานศึกษานั้น นิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมองถึงสิทธิเสมอภาคในระดับครอบครัวของสตรีในทางบวกมากกว่านักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

จึงกล่าวได้ว่า โดยภาพรวมแล้วนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงมองเห็นว่าความเสมอภาคระหว่างเพศในระดับครอบครัว ยังไม่เกิดขึ้นจริง บุรุษยังมีสิทธิและสถานภาพที่เหนือกว่าสตรี มีนิสิตนักศึกษาไม่ถึง ร้อยละ ๓๐ ที่คิดว่าบุรุษและสตรีเท่าเทียมกัน

๕) ทัศนคติต่อสิทธิเสมอภาคของสตรีในระดับสังคม

หากพิจารณาถึงความเสมอภาคของบทบาทและหน้าที่ของบุรุษกับสตรีในระดับสังคมปัจจุบัน จะเห็นว่าโดยส่วนรวมแล้วบุรุษจะมีบทบาทและหน้าที่ในสังคมมากกว่าสตรีอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งนิสิตนักศึกษาก็มีความเห็นว่า บุรุษมีสิทธิหน้าที่เหนือกว่าสตรี แต่ถ้าหากพิจารณาในแงุ่มต่าง ๆ ของบทบาทและหน้าที่ในสังคมของบุรุษกับสตรี เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง

และวัฒนธรรม แล้ว ความเสมอภาคของสตรีกับบุรุษ อาจเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

๕.๑) ทางด้านการศึกษา

นิสิตนักศึกษาเห็นว่า ความเสมอภาคทางการศึกษาของบุรุษกับสตรีส่วนใหญ่มีความเท่าเทียมกัน แต่ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากตัวนิสิตนักศึกษา ที่มีความเห็นเช่นนั้น เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับวงการการศึกษา และอยู่ในสังคมเมือง ซึ่งทุกฝ่ายให้การสนับสนุนในการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามก็อาจพอพิจารณาได้ว่า ความเสมอภาคในทางการศึกษาของบุรุษกับสตรีในสังคมเมืองมีความเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแปรด้านภูมิฐานะ เดิมมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อความแตกต่างในทัศนคติต่อสิทธิเสมอภาคทางการศึกษาของสตรีในสังคมเมือง กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติในทางบวก คือ คิดว่าสตรีเท่าเทียมกับบุรุษมากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในต่างจังหวัด ในสัดส่วนเปรียบเทียบที่สูงกว่าตัวแปรอื่น ๆ

๕.๒) ด้านเศรษฐกิจ

ในที่นี้จะกล่าวถึงความเสมอภาคทางด้านเศรษฐกิจ โดยพิจารณาถึงเฉพาะความเสมอภาคในการประกอบอาชีพของบุรุษกับสตรี นิสิตนักศึกษาโดยส่วนใหญ่เห็นว่า บุรุษยังมีสิทธิเหนือสตรีในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเข้ารับสมัครงาน อาชีพโดยส่วนใหญ่จะเปิดรับทั้งบุรุษและสตรี แต่ก็มีบางอาชีพรับแต่เฉพาะบุรุษ หรือประกาศรับบุรุษมากกว่าสตรี หรือการให้โอกาสแก่บุรุษที่จะก้าวสู่ความก้าวหน้ามีมากกว่าสตรี นอกจากนี้ค่าจ้างแรงงานที่ได้รับก็มีความแตกต่างกัน โดยสตรีมีแนวโน้มได้รับค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าบุรุษ ซึ่งโดยเปรียบเทียบทัศนคติต่อสิทธิเสมอภาคทางเศรษฐกิจ พบว่า ตัวแปรด้านอายุและรายได้/รายจ่ายมีอิทธิพลต่อการยอมรับในสิทธิเสมอภาคที่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจของสตรีในสังคมเมืองมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ กล่าวคือ กลุ่มผู้มียุทธต่ำกว่า ๒๐ ปี คิดว่าเท่าเทียมกันมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ และกลุ่มผู้มียุทธ/รายจ่ายสูงที่สุดคือมากกว่า ๒,๐๐๐ บาท/เดือน คิดว่าเท่าเทียมกันมากกว่ากลุ่มรายได้อื่น ๆ

๕.๓) ด้านการเมืองการปกครอง

ความเสมอภาคทางด้านการเมืองการปกครอง จะเห็นได้ชัดเจนที่สุด นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าบุรุษมีสิทธิเหนือสตรีในด้านการเมืองการปกครอง แม้ว่าในปัจจุบันมีสตรีจำนวนไม่น้อยที่เริ่มเข้าสู่วงการเมือง แต่ก็ยังนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับบุรุษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ

เมืองการปกครองในระดับชาติ คือ การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนเพียง ๑๓ คนเท่านั้น (ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๒๘) ทั้งนี้มีนิสิตนักศึกษาถึง ร้อยละ ๘๓ ที่ยอมรับว่าบุรุษได้รับสิทธิและโอกาสทางการเมืองการปกครองมากกว่าสตรี โดยตัวแปรด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างในทัศนคตินี้อย่างเห็นได้ชัดมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ คือ เพศ โดยเพศชายกลับมีสัดส่วนความคิดเห็นที่คิดว่าบุรุษเหนือกว่าสตรี น้อยกว่าในกลุ่มเพศหญิง คือ ร้อยละ ๗๘.๕ และ ๘๕.๑ ตามลำดับ และเพศชายเป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ให้การยอมรับในความเท่าเทียมกัน ถึง ร้อยละ ๒๑ ซึ่งสูงกว่าสัดส่วนในกลุ่มตัวแปรอื่น ๆ ทุกตัว นับเป็นประเด็นที่น่าแปลกใจที่นิสิตนักศึกษาเพศชายน่าจะยอมรับในความเหนือกว่าของบุรุษในการได้รับสิทธิและโอกาสทางการเมืองการปกครองในปัจจุบัน

๕.๔) ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในปัจจุบันแม้ว่าสตรีจะเริ่ม เข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น มีการร่วมกลุ่มสตรีในสังคมกลุ่มต่าง ๆ แต่จากการฝังรากลึกของวัฒนธรรมเดิมที่ยังคงให้บุรุษเป็นผู้นำ เป็นผู้กำหนดวัฒนธรรมแต่ในอดีต ทำให้สตรีต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทลดน้อยลงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งตามทัศนคติของนิสิตนักศึกษาก็ยังมองว่าบุรุษมีสิทธิเหนือสตรี. ในบทบาทและหน้าที่ทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเปรียบเทียบแล้วมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มองว่าเท่าเทียมกัน แต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก คือ ร้อยละ ๕๐.๗๕ และ ๕๑.๗๕ ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรต่าง ๆ แล้ว ตัวแปรเกือบทุกตัวยกเว้นรายได้/รายจ่าย มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อความแตกต่างในทัศนคติของนิสิตนักศึกษา แต่ถ้าแยกพิจารณาเฉพาะทัศนคติที่ยอมรับในความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรี จะพบว่าตัวแปรเพศ ภูมิฐานะเดิม สถานศึกษา และสาขาที่ศึกษามีอิทธิพลต่อความแตกต่างที่ค่อนข้างชัดเจน คือ เพศหญิงยอมรับในความเท่าเทียมกันมากกว่าเพศชาย ผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครยอมรับในความเท่าเทียมกันมากกว่าผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัด นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยอมรับในความเท่าเทียมกันน้อยกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนผู้ที่เรียนในสาขาสังคมศาสตร์ให้การยอมรับในความ

๖) ทัศนคติต่อรูปแบบสตรีในอุดมคติ

จากการสอบถามนิสิตนักศึกษาถึงสตรีในอุดมคติสามารถสรุปได้คือ เห็นว่าสตรีควรมีบทบาทหน้าที่เสมอภาคกับบุรุษ สามารถให้คำปรึกษาหารือ และช่วยเหลือในภาระกิจบางอย่าง รวม

ทั้งช่วยแก้ไขปัญหบางประการให้แก่สามีได้มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความเห็นว่าสตรีควาร เป็นแต่เพียงแม่บ้านคอยปรนนิบัติสามี และเป็นแม่บ้านที่ดี ปล่อยให้ภาระหน้าที่ในการหาเลี้ยงครอบครัวเป็นของบุรุษแต่เพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้คงจะสืบเนื่องจากการมีคนรับใช้ เป็นผู้รับภาระงานต่าง ๆ ในครอบครัวไปจากสตรีในสังคมเมือง แม้แต่การเลี้ยงดูบุตรธิดา ก็มีการจ้างพี่เลี้ยงหรือนำไปส่งสถานรับเลี้ยงเด็กเล็ก ๆ ต่าง ๆ สตรีจึงมีโอกาสดี้ออกไปทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกครอบครัวได้อย่างวางใจ และบุรุษเองก็ยอมรับในความจำเป็นเช่นนี้ โดยเฉพาะในหมู่บัณฑิตนักศึกษามีความรู้สูง และมีแนวโน้มที่จะรับเอาอารยธรรมตะวันตกเข้ามาได้ง่าย ความต้องการรูปแบบของสตรีในอุดมคติจึงมีลักษณะที่ต้องการเพื่อน ที่จะร่วมปรึกษาหารือ หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่าที่จะต้องการแม่บ้านหรือภรรยาที่สามารถทำงานบ้านได้ดี หรือคอยปรนนิบัติดูแลสามี และบุตรได้ไม่ขาดตกบกพร่อง การเรียกร้องจากสังคมโดยเฉพาะในทางเศรษฐกิจ ทำให้สตรีไม่สามารถที่จะคงหรือรักษาสถานภาพและบทบาทเดิมดังเช่นในอดีตได้ สตรีต้องเปลี่ยนแปลงตนเองให้ออกมาเผชิญกับสังคมภายนอกครอบครัว และร่วมก้าวเดินไปกับบุรุษโดยพร้อมเพียงกัน สตรีจะไม่ใช้ "ข้างเท้าหลัง" ของสังคมอีกต่อไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการเรียกร้องรูปแบบสตรีที่พึงประสงค์ที่สตรีในสังคมเมืองควรจะมีคือ

สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

๑) นักศึกษาชายให้ความสำคัญต่อสถานภาพสตรีน้อยกว่านักศึกษาหญิง

สมมติฐานนี้เป็นจริง ซึ่งจะพิจารณาได้จากข้อมูลในตารางที่ ๓ อันเป็นข้อมูลที่บ่งชี้ถึงการให้ความสำคัญต่อสถานภาพสตรีของนิสิตนักศึกษาทั้งหมดโดยภาพรวมแล้ว ร้อยละ ๖๓.๗๕ เห็นว่า สตรีเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการร่วมสร้างสรรค์สังคมเช่นเดียวกับบุรุษ แต่เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ พบว่า มีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนมาก กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเพศชายให้ความสำคัญต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีดังกล่าวสตรีร้อยละ ๔๒.๔ น้อยกว่าเพศหญิง ซึ่งให้ความสำคัญต่อสถานภาพสตรีถึง ร้อยละ ๗๓.๗

จึงอาจจะกล่าวเสริมในประเด็นนี้ได้ว่า ในทัศนะของนิสิตนักศึกษา สตรีในสังคมเมืองปัจจุบันเริ่มมีความรู้สึกว่าตนเองควรจะมีบทบาทเป็นผู้กำหนดชีวิตของตนเอง ไม่ต้องคอยพึ่งพาบุรุษดังเช่นแต่ก่อน อย่างไรก็ตาม ยังคงมีนิสิตนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่ยังมีความคิดว่า สตรีมีสติปัญญาและความสา

สามารถด้อยกว่าบุรุษ ทั้งนี้เพราะไปวัดเอาความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นความ อุดมคติธรรมของสังคม ที่กำหนดกรอบพฤติกรรมของสตรีและไม่เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงบทบาทตามความสามารถของตนเองอย่างแท้จริง โดยสิ่งเหล่านี้ดำเนินสืบเนื่องกันมานาน จนกระทั่งสตรีในปัจจุบันยังคงมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองน้อยกว่าบุรุษ และไม่กระตือรือร้นที่จะทำงานเพื่อสร้าง-ความสำเร็จให้แก่ตนเอง แต่กลับพยายามทำงานเพื่อการสนับสนุน เกื้อกูลให้บุรุษประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานแทน

เท่าที่ผ่านมา นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สตรียังคงถูกสังคมกำหนดกรอบของพฤติกรรม ว่าควรจะทำสิ่งใดและไม่ควรหรือจะต้องไม่ทำสิ่งใดบ้าง นั้น เป็นความไม่เสมอภาคในสิทธิ์หน้าที่ที่สตรีได้รับ แม้แต่บัณฑิตนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ทั้งเพศหญิงและเพศชายอยู่ในสังคมของตน อย่างเสมอภาคทัดเทียมกัน ตลอดจนมีสภาวะแวดล้อมของสังคม รวมทั้งแนวทางพฤติกรรมหรือบทบาทหน้าที่ที่เหมือน ๆ กัน นิสิตนักศึกษาชายก็ยังคงให้ความสำคัญกับสถานภาพสตรีน้อยกว่านักศึกษาหญิง อีกทั้งยังมีนิสิตนักศึกษาชายบางคนคิดว่าสตรีแสดงบทบาทหน้าที่ตามที่เคยแสดงมาตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะการ เป็นแม่บ้านที่ดี คอยดูแลปรนนิบัติสามี และคอยอบรมสั่งสอนบุตรธิดา

๒) นักศึกษาด้านสังคมศาสตร์ให้การยอมรับว่าในปัจจุบันสถานภาพและบทบาทของสตรีมีเท่าเทียมกับบุรุษมากกว่านักศึกษาด้านวิทยาศาสตร์

สมมติฐานนี้ก็ เป็นความจริงเช่นกัน แต่การยอมรับในสถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคม เมืองปัจจุบันนั้น โดยภาพรวมแล้ว มีนิสิตนักศึกษาเพียง ร้อยละ ๑๖.๐ เท่านั้น ที่ยอมรับว่าสถานภาพและบทบาทของสตรีอยู่ในระดับที่สูงและสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้เท่า เทียมกับบุรุษ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะ เห็นว่าสตรียังคงถูกห้ามไม่ให้ประพฤติกฎปฏิบัติ ในหลายสิ่งหลายอย่าง ยังคงต้องแสดงบทบาทหน้าที่ไปตามกรอบของสังคม ความเท่า เทียมกันที่ปรากฏ เป็น เพียงการยอมรับในความเท่า เทียมกันตามกฎหมายเท่านั้น

สำหรับในกลุ่มผู้ที่ยอมรับในสถานภาพ และบทบาทของสตรีว่า เท่า เทียมกับบุรุษอย่างแท้จริง ซึ่งปรากฏรายละเอียดในตารางที่ ๖ นั้น ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่ค่อนข้างชัดเจนคือ รายได้/ รายจ่าย และสาขาที่ศึกษา แต่ทั้งนี้สาขาที่ศึกษาสามารถบ่งชี้ถึงความแตกต่างที่ชัดเจนกว่า คือ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาสังคมศาสตร์เป็นผู้ให้การยอมรับในสถานภาพและบทบาทของสตรีว่ามีเท่า- เทียมกับบุรุษ ร้อยละ ๑๔.๔ สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีเพียง ร้อยละ ๑๑.๔ เท่านั้น

๓) นักศึกษาที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อสิทธิ เสพอากาศเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีในลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในระดับครอบครัวและระดับสังคม

ฐานะทางเศรษฐกิจที่กล่าวถึงนี้ คือ รายได้/รายจ่ายที่นิสิตนักศึกษาได้รับในแต่ละเดือน ส่วนสิทธิ เสพอากาศของสตรีในสังคมเมืองนี้ ได้แยกพิจารณาเป็น ๒ ระดับสำคัญคือ

(๑) ในระดับครอบครัว พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงมองว่าบุรุษยังอยู่ในสภาพที่เหนือกว่าสตรีคือ มีถึง ร้อยละ ๔๒.๗๔ มีผู้ที่คิดว่าเท่าเทียมกันเพียงร้อยละ ๒๔.๐ เท่านั้น และเมื่อแยกพิจารณาตามตัวแปรต่าง ๆ ในตารางที่ ๑๖ ปรากฏว่าตัวแปรด้านเพศ อายุ ภูมิฐานะเดิม และสถานศึกษามีผลต่อความแตกต่างในทัศนคติด้านนี้ค่อนข้างมาก ส่วนตัวแปรด้านรายได้/รายจ่ายทุกกลุ่มมีความแตกต่างกัน แต่เป็นความแตกต่างที่ไม่ชัดเจนมากนัก ในประเด็นที่ว่าบุรุษเหนือกว่าสตรี แต่สำหรับในประเด็นที่ว่าบุรุษเท่าเทียมกับสตรีนั้น จะแตกต่างกันอย่างชัดเจนในแต่ละกลุ่มรายได้/รายจ่าย คือ ผู้ที่ยังมีรายได้/รายจ่ายต่อเดือนสูงขึ้น จะยิ่งเชื่อว่าสตรีเท่าเทียมกับบุรุษในสัดส่วนที่น้อยลง โดยผู้ที่มีรายได้/รายจ่ายต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท/เดือน เชื่อว่าสตรีเท่าเทียมกับบุรุษ ร้อยละ ๓๑.๒ ส่วนผู้ที่มีรายได้/รายจ่ายมากกว่า ๒,๐๐๐ บาท/เดือน เชื่อว่าสตรีเท่าเทียมกับบุรุษ ร้อยละ ๒๔.๗

(๒) ในระดับสังคม โดยภาพรวมของระดับสังคมทั้งหมดนิสิตนักศึกษาเชื่อว่าบุรุษเหนือกว่าสตรีถึง ร้อยละ ๖๑.๐ และที่เชื่อว่าเท่าเทียมกัน มีร้อยละ ๓๗.๔ ถ้าพิจารณาเฉพาะในส่วนของสิทธิ เสพอากาศที่เท่าเทียมกัน และมองเฉพาะตัวแปรด้านรายได้/รายจ่าย จะพบว่าลักษณะที่แตกต่างกันเช่นเดียวกับในระดับครอบครัว คือ ยังมีรายได้/รายจ่าย ต่อเดือนสูงขึ้นก็ยังมีระดับความเชื่อว่าสตรีและบุรุษเท่าเทียมกันลดน้อยลง โดยผู้ที่มีรายได้/รายจ่ายต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท/เดือน มีความเชื่อเช่นนี้ถึง ร้อยละ ๔๔.๒ (ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวแปรอื่น ๆ ทั้งหมด) ในขณะที่ผู้ที่มีรายได้/รายจ่ายเกินกว่า ๒,๐๐๐ บาท/เดือน มีความเชื่อเช่นนี้เพียงร้อยละ ๒๗.๐ (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๒๔)

จึงกล่าวได้ว่าสมมติฐานนี้เป็นความจริง คือ นิสิตนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อสิทธิ เสมอภาค เท่าเทียมกัน ระหว่างบุรุษและสตรีในลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งในระดับครอบครัวและในระดับสังคม โดยเฉพาะจะปรากฏให้เห็นในลักษณะที่ผกผัน คือ ยังมีรายได้/รายจ่ายต่อเดือนสูงขึ้น ก็จะมีระดับความเชื่อว่าสตรีมีสิทธิ เสมอภาค เท่าเทียมกับบุรุษลดน้อยลงเป็นลำดับ ๆ

๔) นักศึกษาที่มีพื้นเพ เดิมมาจากต่างจังหวัดมีทัศนคติต่อสถานภาพและบทบาทหน้าที่ของสตรีในทางลบ มากกว่านักศึกษาที่เป็นคน ในกรุงเทพมหานคร

ในประเด็นนี้ จะพิจารณาควคู่กันไป ทั้งทัศนคติต่อการยอมรับในสถานภาพและบทบาทของสตรี และทัศนคติต่อสิทธิ เสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรีในสังคม เมือง ซึ่งในส่วนแรกลักษณะของทัศนคติในทางลบคือ การที่สตรีถูกห้ามไม่ให้ประพฤติปฏิบัติในบางอย่างการที่สตรี เท่าเทียมกันเฉพาะตามกฎหมาย และการที่สตรีค้อยกว่าบุรุษในทุก ๆ ด้าน เมื่อนำทัศนคติในทางลบมารวมกันทั้งหมด ปรากฏว่า นิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีความเชื่อว่าสตรีมีสถานภาพและบทบาทเช่นนั้นในสังคมจริง ร้อยละ ๔๔.๔ มากกว่าผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งมี ร้อยละ ๔๒.๔ แต่ก็ เป็นความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๘)

สำหรับในประเด็นหลังนั้น ทัศนคติในทางลบคือ บุรุษเหนือกว่าสตรี ปรากฏว่าในระดับครอบครัว ผู้ที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัด เชื่อว่าเป็นเช่นนั้น ร้อยละ ๔๗.๔ ในขณะที่ผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เชื่อเช่นนั้น ร้อยละ ๓๘.๗ ส่วนในระดับสังคม ผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัดเชื่อเช่นนั้น ร้อยละ ๖๔.๖ และผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เชื่อเช่นนั้นร้อยละ ๔๘.๑ (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๘)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า นิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในต่างจังหวัดมีทัศนคติต่อสถานภาพและบทบาทหน้าที่ของสตรีในทางลบมากกว่านิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานครจริง แต่คำว่า "ทัศนคติในทางลบ" นี้ มิได้หมายถึงว่านิสิตนักศึกษาในต่างจังหวัดมีความคิดเห็นในเชิง "เหยียดเพศ" มากกว่าผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่ในที่นี้หมายถึงทัศนคติของนิสิตนักศึกษา ที่มองเห็นว่าในปัจจุบันสตรีในสังคมเมืองยังคงมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ที่ยังค้อยกว่าบุรุษอยู่มาก ที่ตั้งสมมติฐานเช่นนี้ เกิดจากความคิดพื้นฐานที่ว่าในชนบทนั้น โดยภาพรวม ๆ ทั่วไปแล้วสตรีมีสถานภาพที่ค้อยกว่าบุรุษในทุก ๆ ด้าน และในทุกระดับทั้งในระดับสังคมและระดับครอบครัว ด้วยเหตุนี้ นิสิต

นักศึกษาที่อยู่ในชนบท ซึ่งตั้งแต่เด็กก็ได้พบเห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีมา โดยตลอด ย่อมจะมีทัศนคติที่มองเห็นว่าในปัจจุบันสตรียังคงมีสถานภาพและบทบาทด้อยกว่าบุรุษ อยู่มาก และคงจะมองเห็นในสิ่งเหล่านี้ได้ง่ายกว่านิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

๔) ทั้งนิสิตนักศึกษาที่ต่างประเทศ และที่ศึกษาต่างสาขากันส่วนใหญ่มีทัศนคติแตกต่างกันต่อ รูปแบบของสตรีในอุดมคติ

สำหรับรูปแบบของสตรีในอุดมคติที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ คือ เป็นผู้ที่มีความสามารถให้คำปรึกษาและช่วยเหลือสามีในปัญหาต่าง ๆ ได้ (ร้อยละ ๔๗.๗๕) และเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะทำงานต่าง ๆ เคียงบ่าเคียงไหล่กับบุรุษได้ในทุก ๆ ด้าน (ร้อยละ ๒๖.๕) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามตัวแปรด้านเพศและสาขาที่ศึกษา (รายละเอียดในตารางที่ ๕๔ และ ๕๕) พบว่าทั้ง ๒ ตัวแปร (ที่จริงแล้วเป็นเช่นนี้ทุกตัวแปร) ส่วนใหญ่คิดเช่นนี้จริง ๆ แต่โดยเปรียบเทียบแล้ว เพศหญิงคิดเช่นนี้มากกว่าเพศชาย และผู้ที่เรียนสาขาสังคมศาสตร์คิดเช่นนี้มากกว่าสาขาวิทยาศาสตร์

จึงสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อนี้เป็นความจริง กล่าวคือ แนวโน้มความคิดของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการรูปแบบสตรีในอุดมคติที่สามารถให้คำปรึกษาและช่วยเหลือสามีในปัญหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งโดยเปรียบเทียบแล้วนิสิตนักศึกษาเพศหญิงมีความต้องการเช่นนี้มากกว่าเพศชาย และมีสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรด้านอื่น ๆ ทั้งหมด สำหรับสาขาที่ศึกษานั้น โดยเปรียบเทียบแล้วสาขาสังคมศาสตร์ต้องการเช่นนี้มากกว่าสาขาวิทยาศาสตร์ แต่สัดส่วนความแตกต่างจะไม่แตกต่างกันมากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย